

August Varenius

**Spiritus Sancti Benedicti Domini Dei Israelis Patri & Filio consubstantialis Ab
utroq[ue] ab aeterno procedentis Rebellium suorum Hostis Et omnipotentis
Debellatoris Maiestati Sacrum Isaianum Pentecostale, Publice propositum ...
Anno cl Ic LXII**

Rostochii: Kilius, 1662

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn735636087>

Druck Freier Zugang

32

SPIRITUS SANCTI

Benedicti DOMINI DEI Israelis
Patri & Filio consubstantialis
Ab utroq; ab æterno procedentis
Rebellium suorum Hostis
Et omnipotentis Debellatoris

MAJESTATI SACRUM ISAIANUM PENTECOSTALE.

Publicè propositum.

Εν τῷ συμπληροῦσθι τὴν ἡμέραν τῆς ἐνέτητος
ANNO clc lcc LXII.

Ab

AUGUSTO VARENIO, SS. Theol.

D. Hebraicorum & Cateches. Christ. Du-
cali Professore.

ISAIE LXIII X.

וַיִּמְדּוּ מִרְיָתָם וַיִּשְׁמְרוּ אֶת־הַחֹדֶשׁ לְהִתְקַדֵּשׁ לַיהוָה
Et ipsi (Israelitæ) rebellaverunt, & dolore affecerunt

Spiritum Sanctitatis ejus:

Proinde (hic ipse SPIRITUS) conversus est ipsis (rebelli-
bus) in inimicum:

IPSE debellavit eos.

ROSTOCHII, Prælo Academico JOHANNIS KILII, A.O. 1662.

R.H. - Progr. 1662/6

Acrū urimæ mypicæq; V.T.
Pentecostes, seu diei à Paschate
quingvagesimi, qvo descende-
rat *ויצא* ante oculos totius populi, su-
per montem Sinai, & Decalogum edi-
xerat toti congregationi è medio
ignis, nubis, caliginis, tandemqve
MEDIATOREM Prophetam ma-

Exod. 19. 11.

Deut. 5. 28.

Deut. 18. 15.

Deut. 33. 2. 3.

Act. 2. 1. 2. 3.

gnum è medio Israelis suscitandum, agnoscente talis apud
DEUM, qui consumens ignis est, Internuncii necessitate
populo, promiserat, expressurus jam jam moriturus
Mosche VIR DEI: DOMINUS, inquit, è Sinai prodiit:
à dextera ejus ignis edictalis fuit ad Filios Israelis. Quàm val-
dè diligis populos! Omnes sancti hujus sunt in manu tuâ. Et
illi ipsi (ad instar convivarum discumbentium, vel disci-
pulorum pedibus Doctorum accumbentium) accubi-
turi sunt pedibus tuis: suscipiet unusquisq; de verbis tuis. Nihil
obstabit, qvò minus ad Pentecosten N.T. primam, seu
diem à resurrectionis Dominicæ solemni quingva-
gesimum, pulcherrimumq; illud triumphi maximi spe-
ctaculum, tanti Præconis accomodemus eloquium:
DOMINUS de cælo venit, quando omnibus (Apostolis
inprimis) CONCORDITER, in coenaculo Hierosolymi-
tano confidentibus, & orantibus, ad horam diei tertiam
factus est repente sonus de cælo, tanquam impulsus status violen-
ti, qui

*ti, qui replevit totam domum, ubi erant sedentes. A dexte-
 rà DOMINI ignis edictalis fuit ad Apostolos Israelitas.
 Apparuerunt, quippe, Apostolis dissecta lingue ad instar
 ignis, & SPIRITUS SANCTUS, qui super Christum
 descenderat ut columba, lingvarum flammantium dis-
 sectarũ symbolo sedit super unumquemq; eorũ. Atq; ita qui
 in contubernio JESU, toto tempore, quo Dominus JE-
 SUS inter illos versatus erat, jam inde à Baptismo Jo-
 hannis ad eum usq; diem, quo sursum receptus est, vi-
 xerant, quos ascensurus in altitudinẽ Triumphator ius-
 serat, ne abscederent Hierosolymis: sed ut ibi expectarent pro-
 missionẽ Patris, & non multis post diebus obventurum Baptismũ
 Flaminis, auditã voce: Ecce, ego emittam promissum Patris
 mei in vos: Vos autem residete Hierosolymis, usque quò indua-
 mini virtute ex alto, qui adeò accubuerant pedibus JESU,
 replentur omnes Spiritu Sancto, & suscipiunt de verbis JE-
 SU, quippe qui ceperunt loqui aliis variisq; linguis, prout
 SPIRITUS dabat eloqui eis: Unde illa Hierosolymitano-
 rum religiosorum (profanos enim criminatores, qui
 nulli Theatro; ne sacro quidem, parcunt, & domesti-
 cum sibi crimen, integris, sincerisq; quin & cœlestibus
 animis obijciunt, procul arcem) ad prodigiosos, quos
 vel in aere vel ore Duodecimvirorum Regni Christi
 Palatinorum SPIRITUS S. formabat impellebatq; so-
 nos, reverenda comitia, postquam mysterium ex Joe-
 le Petrus interpretatus erat, 3000 Quasimodogenito-
 rum, gregẽ illum ovium adequatarum, quæ simul ASCEN-
 DUNT EX LAVAGRO singule sunt gemelliparæ, adeò ut
 nulla sit in illis orba, pulcherrimè representantium, Sa-
 cramento decorata, spectata velut aurora, pulchra ut Luna
 pura ut sol, terrifica velut castra vexillata. Inde ergò DOMI-
 NUS venit de Sion, qui olim de Sinai prodiit, & è Sione,*

Act. 1. 4.

Luc. 24. 49.

Act. 2. 4.

Act. 2. v. 5.

ad 45.

Cant. 4. 2.

c. 6. 7.

A 2

pulchri-

Psalm. 59. 2. *pulchritudinis perfectione DEUS affulsit.* Neq; verò angustis adeò *Seiri, Paranisq; spatiis*, quibus olim majestatis,
Deut. 33. 2. postquam *Venerat de Sinai*, Theatra circumscripsit, censerì voluit S. SPIRITUS, ex quo de Sione prodiit, & *magnus fuit Dominus & laudatus valde in Civitate Dei nostri, monte sanctitatis ejus:* sed, quia oportuit Christum pati, & *resurgere ex mortuis tertio die*, voluit quoq; per Apostolos Præcones, quibus flammæ Oratorias jam suggererat, quibus ascensurus acclamaverat: *Vos eritis mihi testes & Hierosolymis, & in totâ Judæâ & Samariâ & usq; ad ultimas terras,* voce majore prædicari in nomine suo *resipiscentiâ & remissionē peccatorum apud omnes gentes, incipiendo ab ipsâ metropoli Hierosolymitanâ.* Licèbit adeò in solemni hoc S. Spiritus & centuplicis Lingvæ magnalibus insigni Festo, ad illud incomparabile Pentecostale spectaculum Oratorium, per quod candidis velis explicatur orbi terrarū JESU CRUCIFIXI RESUSCITATI & ad dextram Patris EXALTATI signum, totumq; conversionis & salutis mysterium, ac effunditur Spiritus S. & per illum *charitas Dei in cordibus nostris*, intonare celestia Mosaicum: *Quàm valde diligis populos! Omnes sancti sunt in manu tua.* Et amores quidem, **Rom. 5. 9.** illos ineffabile eloquitur Oratorum pulcherrimus, **Deut. 32. 3.** *cujus labiis infusa est gratia*, per sacras hodie porticus sanctis suis (si quis enim Dominum JESUM CHRISTUM non diligit, seu, quod idem est, sermonē JESU non observat, ad usq; signum novissimum Filii hominis anathema esto) acclamans: PATER MEUS illos diliget. Ad illos VENIEMUS, imò **Ps. 45. 3.** MANSIONEM FACIEMUS. SPIRITUS S. VOS OMNIA DOCEBIT. PACEM MEAM DO VOBIS. NE PERTURBATOR, NEC FORMIDATO COR VESTRUM. VENIT PRINCEPS MUNDI: sed IN ME
 NIHL

287

NIHIL HABET, quæ & plura alia stereomata Pentecostalia debemus SANCTO SPIRITUI, extra cujus gratiam si foret, nec regeneraremur in spem vivam per resurrectionem Christi ex mortuis, nec ascenderemus ad ἐξουσίαν adoptionis, nec iter facturi essemus ad patrimonium amaranthi conservatū nobis in cælis, nec gloriaremur adeò sub spe gloriae Dei, exclusi quippe ab universis mortis & resurrectionis JESU CHRISTI beneficiis, tribus inprimis præcipuis, quæ sunt *Credentium in filios adoptatio, sanctificatio & glorificatio*. Quod adeò regeniti, quod justī, quod sancti, quod hæredes Amaranthi, quod sub spe gloriae Dei mirificè & nos efferre, & triumphali voce proclamare possimus illud Johannis: *Videte, qualem charitatem dedit nobis Pater, ut Filii Dei vocemur. Dilecti, nunc Filii Dei sumus: sed nondum manifestum factum est, quod erimus: scimus autem fore, ut, cum ipse factus fuerit manifestus, similes ei simus, quoniam videbimus eum sicut est, Universū, & quicquid infra hæc subsistit, ineffabilib⁹ debemus amori⁹ Sancti Spiritus, qui una cū Patre & Filio nos regenerat, sanctificat, glorificat, qui linguas igneas, qui corda calentia flammis cœlestibus suppeditat, qui gemitus precesque nostras exaggerat, qui consilia prosperat, qui languentes nos inusitato robore confirmat, qui, ubi nos invasit, usq; adeò divinā virtute nos attollit, ut macti animo per medios ire satellites, & vel murum transilire possimus. Ita, verò in solemni Pentecostali celebrandus est DOMINUS illucescens ex Sione, SPIRITUS S. יהוה אלהינו s. Φιλάνθρωπος ut nec negetur apud rebellantes bellator, & Zelota perseverus, in quem finem selectum, de SPIRITU S. rebellantibus Israilitis in hostem converso tmema Propheticum, prout & in fontibus authenticis legitur, & ex illis translaturum profluit, præmissimus.*

A 3

Institue-

1. Pet. 1. 3.
Rom. 8. 3.
1. Ep. 3. 1. 2.
Ps. 18. 30.

Instituerat Propheta magnificentissimo præconio celebrare DEI in Israelem beneficia, quæ, prout in thesi sub Triade nominis יְהוָה designat, per *benignitates DOMINI, laudes DOMINI, remunerationes DOMINI* secundum *indebitam misericordiam collatas Israelis domui*: ita deinceps distribuit in tres classes, sub signis I. יְהוָה qui velut Pater benè sperans de filiis, in omni angustia Israelitarum, tantum abest, ut Hostis illorum fuerit, ut potius illorum angustia intimè affectus fuerit 2. ANGELI FACIEI DOMINI, qui æquè ac IHOVAH, cujus est Angelus, Israelitas servaverit, imò qui ipse Angelus, auctoritate propria, dilectione suâ & clementiâ suâ vindicaverit, & suis imponens humeris eos bajulaverit omnibus diebus seculi. 3. SPIRITUS SANCTI, qvi, prout extra rebellionem, fuerit Israelis Amicus propugnator, in ipsâ autem rebellionem potentissimus oppugnator: ita post rebellionem, benignissimus misericordia veteris recordator. Non fert institutum vel תִּזְכֹּר LXX interpp. Græcā, &, quæ illos hîc sequitur, Arabicam in tmemam nonum translationem, discutere, quæ habent ac si legatur in fontibus: לֹא צִיר וְלֹא מַלְאָךְ פְּנֵי הוֹשִׁיעַם i. e. non legatus nec Angelus (sed ipse Dominus) servavit eos, vel Grotium, cui Angelus ille faciei DOMINI est unus de 7. Angelis magnis, Satrapis regni cœlestis, potens quidem: sed qui tamen non liberare potuerit Israelitas, propter quod ipso Deo liberatore fuerit opus, ad quem adeò prædicata refert quæ in fontibus sunt ANGELI faciei DEI, vel Calvinum, qui de quolibet Emissario Angelico titulum ANGELI faciei SERVATORIS explicat, ad quē proinde, prout alibi, ita hîc provocant Photiniani novi, perstringere, vel impudentem ἀπεμολόγητο Smalcium operosè retundere: Arrigite, inquit, aures, Studiosi Academia Witebergensis, & solidita-

c. LXIII. 7.

לֹא צִיר

וְלֹא צִיר

v. 8. & 9.

v. 9.

v. 10. II.
& seqq.

287
soliditatem fundamenti, super quod dogma Trinitatis vestra
superstructum est, mecum perpendite. Si hoc est illustrissi-
mum de 3. personis in unâ eademq; divinitate subsistentibus mo-
numentum, quid de aliis minis illustribus sperandum erit!

in Diss. 1.
cont. Fr.

At quid dignum tanto opponit clamor huiusmodi? Non
valere consequentiam: *Fit mentio trium. E. tres sunt per-
sonæ.* Quis calumniam non agnoscit? Ita argumenta-
mur: *Orator in v. 8. Persona est. Concessum. Porro:
ANGELUS faciei DOMINI v. 9. personâ est. Conces-
sum. Copulatur his, & caractere personali æquæ ac
DOMINUS & Angelus Domini, describitur Spiritus
Sanctus. E. hic dantur 3. personæ. Sed, inquit, negamus
Angelum faciei Jehovæ esse Filium Dei. 2. negamus, etsi An-
gelus esset Filius Dei, eum esse talem personam divinam,
qualis Pater est. 3. negamus Spiritum S. esse personam. 4. ne-
gamus hos tres esse unam divinam essentiam.*

An ad has blasphemias negativas arrigere debebant aures Stu-
diosi Witebergenses, & propter illas deserere fidem
Catholicam de Trinitate in Unitate? Si eminentia
prædicatorum cogit, ANGELUM hunc habere pro
Magni Consilii Angelo, & pro personâ verè divinâ,
Si clarissimè Spiritus S. describitur proprio personæ
divinæ, nec tamen Majestas summi Dei admittit essen-
tiæ divinæ pluralitatem, quid hic obstat mysterio Tri-
nitatis in Unitate? Cæterum hæc plenius excutere no-
stri nunc non est instituti. Redimus ad classem 3.
quæ signatur nomine Sancti Spiritus. Absolvitur illa
*Israelitarum in Spiritum S. maleficio (membro 1.) & Spiritus S. in Israelitas rebellantes supplicio: (in membro
2.) Ibi Israelita propositionis subjectum, Spiritus S.
objectum: hic contra, spiritus S. subjectum, Israelita
objectum. Israelitæ irritant S. Spiritum. Spiritus S. irritatus
mutatur*

c. 63. 10.

mutatur Israelitis in inimicum. Utrobiq; status inversus. Israelitæ Spiritum Sanctum יהוה, & Angeli Servatoris debebant cum timore & tremore humilimâ obedientiâ venerari: at respondent irritatione, & dolore afficiunt Spiritum S. prodigiosè rebelles. Spiritus S. blando, paternoq; affectu tractaturus, & propugnaturus potenter erat Israelitas. Cœterum, ubi totiens à rebellibus his irritatur, illis quoq; in inimicum mutatur, imò pugnat contra eos. Subjectum primæ propositionis יהוה Et illi, per Tvir distinctum ex superioribus est modificandum sc. Illi, qui sunt domus Israelis, quibus secundū misericordiā suam tantas benignitates, & amplitudinem bonitatis contulit יהוה יהוה יהוה v. 7. quos DEUS Pater in populum & peculium recepit, & in tot angustiis ipse αὐτοὺς ὤρεν & clementer respexit v. 8. quos ANGELUS faciei DOMINI servavit, vindicavit, sibi imposuit & omnibus diebus sæculi bajulavit v. 9. quos Sanctus Spiritus in medio eorum habitans, blandissimè fovit, & potentissimè contra tot hostes propugnavit v. 10. Illi, tot ac tanta beneficia ingenti ingratitudine exsolvunt, מרר ועצבו rebellaverunt & dolore affecerunt. Quem verò? אֵת רוח קדשו i. e. SPIRITUM Sanctitatis ejus. Vulgatus legit: *Ipsi autem ad iracundiam provocaverunt & affligerunt Spiritum Sancti ejus*, quod, cum explicatione piâ conciliare liceret, ut per Sanctum DOMINI, CHRISTUS intelligatur, & adeò Spiritus Christi Sancti DOMINI, irritatus ab Israelitis hic dicatur (quo nihil verius, tamen, postquam, post alios Autores, Cornelius à Lapide, per Sanctum Domini intelligit Moysen vel Abironem etiam, & per Spiritum adeò Sancti, humanum Moysi Animum, allegato malè velut parallelo loco Davidico, insistendum omninò Fontibus in quibus nō est רוח קדשו i. e. Spiritus Sancti ejus sed רוח קדשו i. e.

SPIRI-

ps. 105. 16.

32.

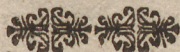
SPIRITUS SANCTITATIS *ejus*, quomodo non Græci
 saltē expresseſſerūt: *αὐτὸν δὲ ἡ παρὰ τοῦτον καὶ παρὰ τὸν αὐτὸν τὸ πνεῦμα τὸ
 ἅγιον αὐτοῦ*: sed & Syrus: *רוחא קדושה*:
 i. e. *Illi exasperarunt & dolore affecerunt Spiritū Sanctitatis ejus*,
 imò Arabs quoq; *אלרוח אלקרש* i. e. *Spiritum Sanctum*. Ni-
 hil adeò hīc de *humano* Moſis Spiritu vel animo, qui nunquam
 appellatur *רוח קדש* S. *Spiritus Sanctitatis vel Sanctus*: sed
 Objectum irritationis ponitur *increatedus, & æternus Dei Spi-*
ritus, idemq; DEUS, cui ſolemne nunciteramus ſa-
 crum Pentecoſtale. Nec ſimpliciter ſaltem is appellatur
Spiritus Sanctus: sed *Spiritus Sanctitatis*, unius ſc. eſſentialis,
 & æternæ illius ſanctitatis, quæ eſt ipſa *anima Dei, vita Dei*,
 per quam proinde Deus (*qui, cum non poſſit per quēquam* Hebr. 6. 13.
majorē jurare, jurat per ſeipſum) æquē jurat, ac alibi per *animā* Gen. 22. 16.
ſuam, per dextram ſuam, per Excellentiam Jacob, quæ MESSIAS Amos 4. 2.
 eſt, per *vitam ſuam infinitam, per Nomen ſuum magnum: sancti-* Amos 6. 8.
tatis illius, per quam, clamantibus Seraphinis, Pater eſt Jerem. 51.
קדוש ſeu *Sanctus*, *Filius eſt קדוש* ſeu *Sanctus, Sanctus S. eſt* 14.
קדוש, & adeò ita *אלהים קדושים* ſeu 3. *perſonæ ſanctæ*, ut ni- Amos 8. 7.
 hilominus, prout una eſſentialis *Sanctitas*: ita illæ 3. *perſonæ, ſint* Deuter. 32.
 un^o JHOVAH ZBAOTH, & un^o eſſentiā DEUS SANCTUS. 40.
 Neq; verò ſaltem *Spiritus Sanctitatis* appellatur: sed & Jer. 44.
Spiritus Sanctitatis ejus. Cujus autem? In formā refleſtiur 26.
 pronomen ad ANGELUM FACIEI DOMINI. In materiā Iſaia 6. 3.
 & ad ipſum DOMINUM, à quo eſt ANGELUS FACIEI, & Joſ. 24. 19.
 ad ipſum ANGELUM faciei. Atq; adeò eadem quidem
Sanctitas eſſentialis eſt ירוה ſ. DOMINI, ANGELI Faciei
Dominica & Spiritus Sancti: sed hoc ordine, ut illam æter-
 nam *ſanctitatem* habeat Angelus faciei ab illo DOMINO
 cujus faciei Angelus, *imago & character eſt: Spiritus Sanctus*
 autem non tantūm ab ipſo DOMINO: sed æquē ἀπὸ τοῦ ab
 Angelo faciei, ac ab ipſo DOMINO, à quo eſt Angelus faciei.
 B prout

Prout scil. si quæatur, quis sit ille, *cujus faciei Angelus*
Christus appellatur v. 9. respondendum ex antecedente
 proximo: יהוה: atq; adeò ille dicitur *ANGELUS FACIEI*
IHOVAH: ita si quæatur, *quis sit ille, cuius sanctitatis Spiritus*
memoretur v. 10. ? respondendum ex subiecto pro-
 piori: *ANGELUS FACIEI*, qui adeò & *sanctitatem* ean-
 dem יהוה Patri habet per *eternam generationem*, & ean-
 dem *Spiritui eterno* communicat per *eternam communemq;*
sibi cum יהוה Patri spirationem. Idq; fortius evincit op-
 positio proxima & immediata, inter *Angeli faciei beneficia*
 v. 9. & *Israelis maleficia* v. 10. *ANGELUS faciei* dicitur eos
servasse, vindicasse, bajulasse omnibus diebus seculi v. 9. Illi
 contra quid reposuerunt *Angelo faciei*? Irritarunt *Spiri-*
tum sanctitatis ejus, certè *ANGELI faciei Spiritum*: ut ni-
 hilomin⁹ ille ipse fuerit *Spiritus Sanctitatis יהוה* s. *Dei Patris*.
 Prout enim, quando *Christus* dicitur *ANGELUS FACIEI*
 ejus יהוה sc. *affixum pronomen ad solum יהוה Patrem*, non ad
Spiritum Sanctum referendum, quia non *Spiritus Sanctus*:
 sed solus יהוה Pater antecedit, idemq; solus *originis &*
ordinis hypostatici ratione prior est *Angelo faciei*: ita quan-
 do *Spiritus Sanctus* dicitur *Spiritus Sanctitatis ejus* s. *An-*
geli faciei DOMINI, materialiter non excluditur: sed vel
 maximè includitur ipse *DOMINUS* s. יהוה Pater, qui &
 antecedit in *textu Prophetæ & ratione ordinis ac origi-*
nis hypostaticæ prior est & *Filio & Spiritu S. & aequè ac*
Filius αἰώνως, non ἐμπύσως, communicando *sanctitatem es-*
sentialem, & *infinitam sanctificandi virtutem* spirat *Sanctum*
Spiritum. Atq; ita se habet *propositio 1. quæ exprimit fa-*
ctum Israelitarum rebellantium & dolore afficientium Spiritum
sanctitatis ejus. Sequitur nunc in *membro. 2. propositio 2.*
quæ exprimit factum oppositum & in illo Israelis supplicium.
 ET CONVERSUS EST IPSIS IN INIMICUM, IPSE
 PUGNAVIT CONTRA EOS. At quis? an *Spiritus huma-*
 nus

manus Moſis? Ubi verò tale quid in hiftoriâ Moſaicâ an inimicus Moſes quando pro fratrum ſalute *deſeri de libro DEI* voluit? quando iam lapides 10- Exod. 32. 32. quentibus Iſraelitis toriens ingemuit et deprecator ſupplex apud Angelum Exod. 17. 4. faciei Duceſt caſtrorum interceſſit? An unquam militavit contra Iſraelitas Num. 14. 10. Moſes, Vir manſuetus valde præ omnibus hominibus, qui erant in ſuperficie ter- Num. 14. 7. ræ? qui clarâ voce proteſtatus: Non, inquit, adverſus nos eſt murmuratio 13. ad 20. veſtra: ſed adverſus DOMINUM. An verò ad אלהים ſeu Deum referendum? Num. 12. 3. Quis dubitet DEUM fuiſſe, qui converſus Iſraelitis in inimicum, pugnaviſſe Exod. 16. 8. contra eos dicitur. Cæterum lapides iterum loquitur Cornelius à lapide, qui ita refert ad אלהים, ut non ad illum Spiritum Sanctitatis, vel, prout legit, Spiritum Sancti: ſed ad illum, cujus, ſive juxta Cornelium, Sancti, ſive Sanctitatis Spiritus dicitur. At ille eſt Deus. Irritatus ergo fuerit Spiritus Moſis Sancti Dei: & inde Deus converſus in inimicum. Contra: Spiritus ille irritatus dicitur Spiritus ſanctitatis Angeli faciei Ergo Angelus faciei foret, de quo in formâ intelligendum illud: Et converſus eſt ipſis in inimicum, ipſe pugnavit contra eos. Erravit autem Cornelius, ſolum affixum in שרשן aſſumendo pro ſequentis propoſitionis ſubjecto, cum omnino reſumendum ſit integrum irritationis objectum, quod eſt SPIRITUS SANCTITATIS ejus. Licet adeò nec irritetur, nec accingatur Spiritus S. ſine Patre & Filio, tamen in formâ, hoc loco, Spiritus S. eſt is, qui in inimicum mutatus, imò אלהים i. e. ille ipſe Spiritus irritatus, contra rebelles pugnaviſſe dicitur: quod cum non de Spiritu Moſis: ſed æterno ſummoq; Deo intelligendum negare non potuerit Cornelius, debuit quoq; concedere, illum Spiritum Sanctitatis ab Iſraelitis irritatum non fuiſſe Spiritum Moſis: ſed æternum Patris & Filii Spiritum: debuiffet æſtimare apertam oppoſitionem inter irritationem Iſraelitarum, & mutationem objecti irritati in inimicum, ſecutamq; contra hoſtes pugnam, quæ tota perit, ſi non idem ſit, qui mutatus Iſraelitis in inimicum eſt, cum eo, qui ab illis fuerat irritatus, ſc. SANCTUS DEI & FOEDERIS ANGELI SPIRITUS, conf. v. 11. 12. & 14. Superſeſſet nunc in praxin præſentẽ deducere 4. ωφελέας hujus commatis Prophetici, quas univerſæ γραφήν θεοπνεύτω vindicat Apoſtolus: ſed illas char- 2. Tim. 3. 16. ta præſens non capit. Rebelles ſunt & exacerbant Spiritum S. Dogmatiftæ Hæretici, quos in ουςέλλοντες & κατατέμνοντες ſeu Contrabentes & Diſſecantes diſtinguit Gregor. Naziantz, in orat de laud. S. Athanaſii. Illi ſc. Τεράδα εἰς ἓνα ἀεὶ θμὸν ουςέλλοντες, καὶ τῷ ἀγεννήτῳ θεῷ ἡα πειρά-
Hi

Ψαυτες. Ητις τρεῖς ταῖς φύσει διαιρέσεις. In utraq; classe habuit & habet
 Spiritus S. quibus velut πνευματομαχους conversus est in inimicum. Nec
 tacendi sunt, Græci, etiā post captivā à Turcis anno 1452. in ipsis solemni-
 bus Pentecostalibus Constantinopolin & lamentabile regnum, tena-
 ces erronei dogmatis de Spiritu S. à solo Patre processione. Rebel-
 les inprimis vos estis, & tristitiā afficitis Spiritum S., qui hanc
 Sancti Spiritus (talem enim Deus Academiam esse voluit) Scholā, in libidi-
 nis, Cyclopicae crudelitatis, cruentorum spectaculorum, perjuriarum,
 palæstram, quantum in vobis est, convertitis, qui Legibus Academicis
 illis inprimis, quas nuper magno Germaniæ consensu & applausu publi-
 cayimus, per horrendas calumnias, per argutas ingeniosasq; fraudes, per
 sordidas discretasq; pannorū reliquias, miseri, & ipsa cæcitate vestra puniti
 satis, vanas sine viribus iras opponitis qui, de sacro Pentecostali præter illud: *Vie-
 no dulci pleno sunt, nihil effertis, qui in tabernis frequentes; in auditoriis rara
 avis estis qui in latebris vestris impurissimis templū Spiritus S. destruitis.*
 Quæ poena vos πνευματομαχους! SPIRITUS Sanctus vobis in inimicum
 est mutatus. IPSE PUGNAT CONTRA VOS. O vos, nisi conver-
 temini maturè, miserrimos! Nostis illud: εἰς κακὴν ψυχὴν
 οὐκ ἐλεύσεται σοφία, οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι καὶ αἰσχροῦ ἀμνηστίας
 ἄγιον δὲ πνεῦμα σοφίας φέυξεται δόλον. Non saltem in vos Spiritus
 Sapientiæ non intrat: sed & in inimicum vobis conversus, contra vos pugnat,
 Oppugnante autem vos Spiritu S. quodnam præsidium vobis in studiis,
 Prov. 1. 23. in vitā, in morte? Ne tamen de vobis desperandum nobis, admittite con-
 silium Sapientiæ clamantis: Quousq; ò fatui odio habebitis scientiam? Re-
 vertimini ad correctionem meam: ecce eruclabo vobis Spiritum meum, nota vo-
 bis faciam verba mea. Vos autem, qui puri corde estis, qui Christum
 diligitis & sermones ejus observatis, Vos illi estis, quos Pater diligit, ad quos
 Pater, Filius, & Spiritus Sanctus venit, apud quem mansionem facit, tene-
 bitq; usq; dum sine judicio transeatu de morte in vitam. Erhunc
 vobis omnibus & singulis thesaurum Pentecostalem
 serio voveo. Deus vos impleat S.
 Spiritu!

P. P. Rostoch. sub Sigillo Rectoratus
 ipso solemni Pentecostes.

manus Mosis? Ubi verò tale quid in historiam Mosa
quando pro fratrum salute *deberi de libro DEI* voluit
quentibus Israelitis totiens ingemuit et deprecator
faciei Duce[m] castrorum intercessit? An unquam
Moses, Vir mansuetus valde præ omnibus hominibus, qu
ræ? qui clara voce protestatus: Non, inquit, adver
vestra: sed adversus DOMINUM. An verò ad *לוי* lei
Quis dubitet *DEUM* fuisse, qui conversus Israelitis in
contra eos dicitur. Cæterum lapides iterum loquitur
ita refert ad *לוי*, ut non ad illum Spiritum Sanctu
Spiritum Sancti: sed ad illum, cujus, sive juxta Corne
ditatis Spiritus dicitur. At ille est Deus. Irritatus er
sancti Dei: & inde Deus conversus in inimicum. Contra
citur Spiritus sanctitatis Angeli faciei Ergo Angelus
formam intelligendum illud: Et conversus est ipsis in
contra eos. Erravit autem Cornelius, solum affixus
pro sequentis propositionis subiecto, cum omnino
grum irritationis objectum, quod est SPIRITUS SAN
cet adeo nec irritetur, nec aecingatur Spiritus S.
men in formam, hoc loco, Spiritus S. est is, qui in i
לוי i. e. ille ipse Spiritus irritatus, contra rebelles p
cum non de Spiritu Mosis: sed æterno summoq[ue] Deo
non potuerit Cornelius, debuit quoq[ue] conceder
ditatus ab Israelitis irritatum non fuisse Spiritum M
& Filii Spiritum: debuisset æstimare apertam oppo
nem Israelitarum, & mutationem objecti irritati in i
tra hostes pugnam, quæ tota perit, si non idem sit,
inimicum est, cum eo, qui ab illis fuerat irritatus, si
FOEDERIS ANGELI SPIRITUS, conf. v. II.
nunc in praxin præsentem deducere 4. *Ὁ Φελέας* huj
ci, quas universæ *γραφήν θεοπνεύσας* vindicat Apo
ta præsens non capit. Rebelles sunt & exacerbant
Hæretici, quos in *συζηλοντας & κατατέμνοντας*
Dissecantes distinguit Gregor. Naziantz, in orat de l
Τεράδια εἰς τὴν ἀρετὴν συζηλοντες, καὶ τῷ ἀγν

Moses

videt 10- Exod. 32. 32.
angelum Exod. 17. 4.
Israelitas Num. 14. 10.
facie ter- Num. 14. v.
muratio 13. ad 20.
dum? Num. 12. 3.
navisse Exod. 16. 8.
ide, qui
ut legit,
ive San-
us Mosis
tatus di-
quo in
pugnavit
imendo
sit inte-
s. Li-
ilio, ta-
us, imo
r: quod
negare
um San-
m Patris
rritatio-
mq[ue] con-
aelitis in
DEI &
pereffet
ropheti-
as char- 2. Tim. 3. 16.
matista
ntes &
i. Illi sc.
Eireci-
Hi

